

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege
pentru modificarea art. 438 alin. (1) pct. 8 din Legea nr. 135/2010
privind Codul de procedură penală

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Justiției

2.2. Descrierea situației actuale

Prin **Decizia nr. 50/2025**, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 328 din 11.04.2025, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală și a constatat că soluția legislativă din cuprinsul respectivelor dispoziții care exclude inculpatul de la dreptul de a formula recurs în casație în ipoteza în care în mod greșit nu a fost dispusă încetarea procesului penal este neconstituțională.

Prin decizia anterior menționată, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„31. (...) în ipoteza în care se apreciază că prin hotărârea judecătorească definitivă prin care a fost soluționată cauza penală printr-o soluție de încetare a procesului penal instanța competentă a apreciat în mod greșit cu privire la incidența unei cauze de încetare a procesului penal, titularii dreptului de a declara recurs în casație, conform prevederilor art. 436 alin. (1) din Codul de procedură penală, pot promova această cale de atac în temeiul textului criticat.

32. Dintre participanții la procesul penal enumerați în cuprinsul dispozițiilor legale anterior menționate, cei care pot avea însă un interes procesual în promovarea acestei căi extraordinare de atac sunt doar procurorul și partea civilă, în condițiile prevăzute la art. 436 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală.

33. În ceea ce privește inculpatul, acesta poate fi interesat să promoveze cerere de recurs în casație în cazul în care, prin hotărârea judecătorească definitivă prin care a fost soluționată cauza penală, în mod greșit nu s-a dispus, în ceea ce îl privește, încetarea procesului penal, ci o soluție de condamnare, deși în cauză există cert un motiv de încetare a procesului penal.

34. Această din urmă ipoteză nu este prevăzută însă de dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală, (...)”.

35. Așadar, în ipoteza soluționării cauzei penale printr-o soluție de încetare a procesului penal, în temeiul art. 396 alin. (6) din Codul de procedură penală, pentru oricare dintre cauzele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e) - j) din Codul de procedură penală, inculpatul nu dispune de mijlocul procesual penal reglementat prin textul criticat în favoarea procurorului și a părții civile, respectiv cel al invocării greșitei

aprecieri a instanței cu privire la lipsa incidenței unei cauze de încetare a procesului penal. În aceste condiții, în ipoteza analizată, inculpatul este lipsit de orice mijloc procesual de apărare, în antiteză cu dreptul pe care legiuitorul l-a prevăzut în favoarea procurorului.”

Curtea Constituțională a reținut totodată și faptul că:

„46. (...) doar potrivit legislației procesual penale în vigoare persoana condamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă nu dispune de temeiul legal necesar pentru a promova o cale de atac (respectiv cea a recursului în casație), în condițiile în care prin hotărârea judecătorească definitivă de condamnare pronunțată în privința sa în mod greșit nu a fost dispusă soluția încetării procesului penal. Consecința acestei configurații legislative este cea a menținerii unei soluții de condamnare nelegală. Or, condamnarea unei persoane la o pedeapsă penală, privativă sau neprivativă de libertate, are însemnate repercusiuni asupra existenței acesteia, restrângând-i exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale pentru perioade de timp considerabile, respectiv până la momentul reabilitării.

47. Distinct de aspectele anterior menționate, Curtea subliniază, totodată, importanța căii extraordinare de atac a recursului în casație, care are drept scop îndreptarea erorilor de drept comise de instanțe în soluționarea definitivă a cauzelor penale. În acest sens, doctrina de drept procesual penal atrage atenția asupra **caracterului necesar și indispensabil al recursului în casație**, arătând că acesta „reprezintă o garanție necontestată pentru o bună împărțire a justiției. Astfel, în sistemul actual cu două grade de jurisdicție, după primul grad și după gradul de apel nu poate urma decât recursul în casație” (Gh. Mateuț, op. cit., p. 639).

48. Așa fiind, finalitatea acestei căi extraordinare de atac poate fi atinsă doar prin asigurarea sa, în mod echitabil, tuturor participanților la procesul penal care au interese legitime în a o promova, respectiv atât procurorului și părții civile, cât și inculpatului. Doar în acest fel dreptul fundamental prevăzut la art. 129 din Constituție, referitor la folosirea căilor de atac, poate fi exercitat cu respectarea principiului egalității armelor, principiu constituțional și convențional ce constituie un element intrinsec al dreptului la un proces echitabil.”

Alin. (4) al art. 147 din Constituție are următorul cuprins: „(4) **Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.**”

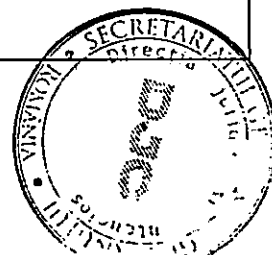
Pentru argumentele expuse anterior, este necesară o intervenție legislativă, prin promovarea unui proiect de lege, care să pună de acord dispozițiile din Codul de procedură penală cu Constituția, așa cum a fost aceasta din urmă interpretată prin deciziile Curții Constituționale anterior menționate.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege are ca obiect modificarea art. 438 alin. (1) pct. 8 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, în sensul completării cu ipoteza în care instanța, în mod greșit, nu a dispus încetarea procesului penal.

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Nu este cazul.

3.2. Impactul social

Nu este cazul.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Actul normativ are în vedere asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

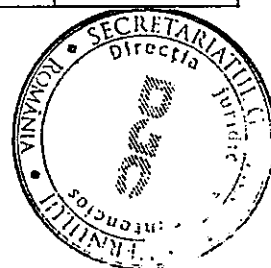
Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

			- în mii lei (RON)
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe cinci ani

1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu este cazul

4.8. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afişare pe site-ul Ministerului Justiţiei.

6.3. Informaţii despre consultările organizate cu autorităţile administraţiei publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informaţii privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informaţii privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Ţării
- c) Consiliul Economic şi Social
- d) Consiliul Concurenţei
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 719/2025.

6.6. Alte informaţii

Nu este cazul.

Secţiunea a 7-a

Activităţi de informare publică privind elaborarea şi implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societăţii civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afişare pe site-ul Ministerului Justiţiei.

7.2. Informarea societăţii civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum şi efectele asupra sănătăţii şi securităţii cetăţenilor sau diversităţii biologice

Nu este cazul.

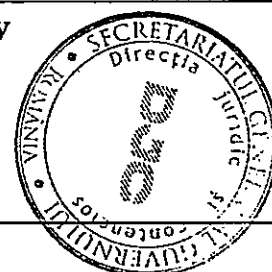
Secţiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea şi evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

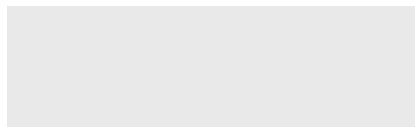
8.2. Alte informaţii

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea art. 438 alin. (1) pct. 8 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLTOIAN

